

۲۳۷۱۷۲۹

بیمایم در افروز

درد آشنای بی مثال

تحقیق و پژوهش بر زمینیه آثار استاد شهریار

ونوس خطیبی

www.kotab.ir

سرشناسه	:	خطیبی، ونوس، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدیدآور	:	درد آشنای بی مثال [کتاب] : شرح حال و آثار استاد شهریار / ونوس خطیبی.
مشخصات نشر	:	تهران: مدید، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	:	۷۲ ص.
شابک	:	978-600-8722-04-5
وضعیت فهرست نویسی	:	قیبا
عنوان دیگر	:	شرح حال و آثار استاد شهریار .
موضوع	:	شهریار، محمدحسین، ۱۲۸۵ - ۱۳۶۷ -- نقد و تفسیر
موضوع	:	شاعران ایرانی -- تبریز -- سرگذشتنامه
موضوع	:	Poets, Persian -- Tabriz -- Biography
موضوع	:	شعر فارسی -- قرن ۱۴ -- تاریخ و نقد
موضوع	:	Persian poetry -- 20th century -- History and criticism
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۵ ۴۶۶/۸۱۲۹PIR
رده بندی دیوبی	:	۶۷۱۳۳
شماره کتابشناسی ملی	:	۱۳۹۵۱۶۷

درد آشنای بی مثال
 شرح حال و آثار استاد شهریار
 ونوس خطیبی
 نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۳
 چاپخانه: روز
 شمارگان: ۱۰۰ نسخه
 قیمت: ۷۰۰۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۲۲-۰۴-۵
 انتشارات روز
 تلفن: ۶۶۵۶۵۶۹-۰۹۱۲۵۱۱۱۹۶۰

فهرست مطالب

سخن آغازین / ۵

پیشگفتار / ۷

عطر خاطره / ۸

مقدمه / ۹

فصل اول: شهریار / ۱۳

تحلیل اشعار / ۳۹

اشعار / ۵۱

سخن آغازین

سرچشمه شعر عشق است و دستمایه آن
زبان بی عشق نه شعر است و نه شاعری بلکه
همان لظیفی است که به فرموده بهار «اندر
عمر خود شعری نگفت» و آن هنگام که
«جوشش عشق» در نهاد عاشق او را از خود از
بیخود می‌سازد هوش شعر آغاز می‌شود.
«دکتر محمدتقی طیب»^۱

بعد از چاپ کتاب اول به نام «گوهر درون»
پیشنهاد کتاب دوم در مورد تحقیق آثار استاد
شهریار را پذیرفتم. بازنویسی، گردآوری آثار،
تحقیق در مورد این اشعار زیبا علیرغم
سختی‌ها انگیزه مطالعه و یادگیری بیشتر را
در من ایجاد نمود که از جناب آقای علی‌اکبر
حکم‌آبادی تشکر می‌نمایم.

۱. کتاب گامی در راستای شهریارشناسی

پیشگفتار

تحقیق و پژوهش در زمینه آثار استاد شهریار، قالب‌های شعری، وزن‌های اشعار، به همراه برگزیده‌ای از اشعار استاد شهریار در کتاب «دردآشنای بی‌مثال» به چاپ رسیده است. خواندن و درک آثار ایشان بعد از گذشت سال‌ها بازهم ناتمام است. امید است که با اشعار زیبایی همچون «شب و علی» «جرس کارون» «در جستجوی پدر» بتوانیم یاد و خاطره او را بار دیگر در ذهن جلوه‌گر سازیم. شعر «عطر خاطره» تنها دریچه کوچکی به دنیای زیبای این اشعار می‌گشاید و می‌توان گفت تداعی‌گر خلاقیت‌های هنری و بی‌مثال ایشان می‌باشد.

خواننده گرامی در فصل اول این کتاب به ویژگی‌های خلق این آثار جاودانه می‌پردازیم. در بخش دوم به تحلیل در مورد اشعار جرس کاروان و... می‌پردازیم.

عطر خاطره

از وصف مولامان علی (ع) گوییم شنیدیم بارها
 با چشم دل از شعر او، ما دیده‌ایم تعبیرها
 از هجر و دلتنگی فغان، دلباخته‌ایم ما بارها
 گنج وزین پرگوهر، ما دیده‌ایم تعبیرها
 خاطره‌ها با شعر او در خاطرند ما دیده‌ایم تعبیرها
 با عطر شعر شهریار، ما جان گرفتیم بارها

در این جا به بررسی برخی از غزل‌های ایشان به همراه تحلیل اشعار می‌پردازیم در غزل مناجات استاد با نگاه عارفانه در هنگام راز و نیاز با ایجاز اشعارش با معبود این چنین سخن می‌گوید:

دل^۱ جواب بلی می‌دهد صلا^۱ی تو را

صلا بزن که به جان می‌خرم بلای تو را

با چشم دل دیدن ذات باریتعالی در این شعر

موجی از اخلاص و تعالی را متبلور می‌سازد.

تو از دریچه‌ی دل می‌روی و می‌آیی

ولی نمی‌شنود کس صدای پای تو را

۱. اشاره به شعر مناجات.

خوشا طلاق تن و دلگشا تلاقی روح
 که داده با دل من وعده لقای تو را
 هوای سیر گل و ساز بلبلم دادی
 که بنگرم به گل و سر کنم ثنای تو را
 در مناجاتی متعالی، جانان را گویی با حقیقتی
 که سزاوار اوست می فهمی نه با چشم ظاهر، با سر
 درون حضورش را می یابی، یا در این بیت اشاره ای
 زیبا دارد که دل شکسته شه‌ریار از درک معبود چه
 سخن‌ها بر لب دارد:

دل شکسته من گفت شه‌ریار را بس
 که من به خانه خود یافتم خدای تو را

جوانمردی - گذشت - وفای عهدی چنان زیبا در
 این غزلیات بیان می شود که تجسم صحرای کربلا
 در دید خواننده زنده می شود.
 او^۱ وفای عهد را با سر کند سودای امام حسین^(ع)
 ولی خون به دل از کوفیان بی وفا دارد حسین^(ع)
 دشمنانش بی امان و دوستانش بی وفا
 با کدامین سر کند، مشکل دو تا دارد حسین^(ع)
 سیرت آل علی^(ع) با سرنوشت کربلاست
 هر زمان از ما، یکی صورت نما دارد حسین^(ع)
 آب خود با دشمنان تشنه قسمت می کند
 عزت و آزادگی بین تا کجا دارد حسین^(ع)

۱. اشاره به شعر کاروان کربلا

می‌توانیم یاد و خاطره استاد شهریار را با خواندن، تحقیق و پژوهش‌های پیوسته در مورد آثارشان و زنده نگه‌داریم در پایان از خانم کریمی و خانم اثنی عشری که در زمینه دسترسی به منابع ما را یاری نمودند تشکر می‌نماییم.

ونوس خطیبی